

**Program usuwania azbestu
i wyrobów zawierających azbest
na terenie Powiatu Słupckiego.**

Słupca, grudzień 2007r.

Opracowanie:

Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa

Starostwa Powiatowego Słupcy:

Małgorzata Modrzejewska

Paweł Szablewski

Spis treści:

I. Wstęp.	2
II. Podstawa opracowania.	5
III. Cele i zakres opracowania.	7
IV. Szacunkowe dane na temat ilości materiałów zawierających azbest dla Powiatu Słupeckiego.	8
V. Działania prowadzące do usunięcia materiałów zawierających azbest z tereny Powiatu Słupeckiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2032.	15
1. Inwentaryzacja.	15
2. Edukacja i informacja.	15
3. Usuwanie materiałów zawierających azbest.	16
3.1. Gospodarstwa i zabudowa jednorodzinna.	16
3.2. Obiekty użytku publicznego.	18
3.3. Kanalizacja, wodociągi, drogi.	19
3.4. Obiekty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.	19
4. Składowanie.	19
5. Źródła finansowania.	20
6. Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupeckiego”.	21

VI. Podsumowanie i główne cele. 22

VII. Załączniki: 23

Zał. Nr 1 Procedury postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.

Zał. Nr 2 Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich występowania – *wzór druku.*

Zał. Nr 3 Informacja o wyrobach zawierających azbest , których wykorzystywanie zostało zakończone - *wzór druku.*

Zał. Nr 4 Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest - *wzór druku.*

Zał. Nr 5 Wykaz Firm posiadających uprawnienia do przeprowadzania prac z materiałami zawierającymi azbest na terenie Powiatu Słupckiego.

Zał. Nr 6 Nazwy wyrobów zawierających azbest i kody odpowiadających im odpadów.

Zał. Nr 7 Wzór oznakowania dla miejsc zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest.

I. Wstęp.

21 sierpnia 1997 roku rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Zdrowotnej w sprawie substancji stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia (Dz. U. z 1997r. Nr 105 poz. 671 ze zm. – akt archiwalny) azbest został zaliczony do substancji niebezpiecznych dla człowieka.

Przedtem jednak azbest od wielu lat był stosowany w Polsce i na świecie jako cenny materiał budowlany. Na terenie Polski azbest spotyka się w ponad 3000-cach wyrobów. Materiały zawierające azbest najbardziej znane są z pokryć dachowych jako płyty eternitowe. Poza dachami najczęściej występują w materiałach elewacyjnych budynków z prefabrykatów (np. w blokach), uszczelnieniach i ociepleniach, w rurach azbestowo-cementowych wodociągów, kanalizacji, w przewodach kominowych, wentylacyjnych, itd.. Materiały te znajdują się w budynkach prywatnych, użyteczności publicznej, budynkach gospodarczych, garażach, w infrastrukturze przesyłowej czy drogowej, w warsztatach czy dużych zakładach przemysłowych. Tym samym jest on powszechnie spotykany w wielu aspektach nasze życia.

Azbest jako materiał niebezpieczny dla zdrowia został rozpoznany stosunkowo późno. Niebezpieczne są włókna respiracyjne, na tyle drobne by mogły wnikać głęboko do układu oddechowego. Brak jest natomiast dowodów na niebezpieczny wpływ azbestu w innych przypadkach np. na układ pokarmowy. Zatem najgroźniejszy jest w trakcie przerabiania, transportu, czy obróbki. W sytuacjach w których dochodzi do kruszenia materiału i uwalniania pyłu. Materiał będący w dobrym stanie technicznym, nie ruszany lub pokryty warstwą ochronnej farby może funkcjonować w sposób nie zagrażający zdrowiu przez wiele lat.

Wielkopolska pod względem powszechności występowania wyrobów zawierających azbest zaliczana jest do II grupy (I-grupa powyżej 2 mln ton, II-grupa 1-2 mln ton). Według szacunków w Wielkopolsce jest około 1 100 000 ton materiałów zawierających azbest.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystany azbest (Dz. U.

z 2003r, Nr 192, poz. 1876 ze zm.) wykorzystanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest dopuszcza się w użytkowaniu do 31 grudnia 2032 roku.

Według harmonogramu krajowego programu usuwania azbestu - „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” z 2002 roku, wszystkie województwa, powiaty i gminy do końca 2006 roku powinny mieć opracowany własny program usuwania azbestu.

Na dzień dzisiejszy ponad 90% jednostek nie posiada takiego programu. Przyjmuje się za wypełnienie tego obowiązku gdy problem jest ujęty w planie gospodarowania odpadami, który większość jednostek posiada. Takie rozwiązanie funkcjonuje także w Powiecie Słupeckim. Brak szczegółowych opracowań związany jest z bardzo wysokimi kosztami realizacji takiego programu oraz z trudnościami w rzetelnym określeniu ilości materiałów zawierających azbest na danym terenie. Obowiązek usuwania azbestu szczególnie trudny do przyjęcia jest dla osób fizycznych, które jeszcze 20-30 lat temu były namawiane do stosowania dachów z materiałów zawierających azbest, z gwarancją taniego i trwałego pokrycia. Teraz wymiana dachu przerasta ich możliwości finansowe. Często prowadzi to do usuwania azbestu metodami gospodarczymi, bez jakichkolwiek pozwoleń i z narażeniem własnego życia.

Aby nie doprowadzić do rozwijania się takiej sytuacji, potrzebna jest szybka interwencja i zapewnienie pomocy finansowej na usuwanie materiałów zawierających azbest.

Z kolei powszechność występowania materiałów zawierających azbest, zwłaszcza na obszarach wiejskich, często przerasta możliwości budżetowe jednostek samorządowych, administrujących na danym terenie. Powoduje to, że na realizację programów usuwania azbestu mogą sobie pozwolić tylko najbogatsze z nich. **Dla większości samorządów modernizacja nawet kilku budynków rocznie przekracza budżet przeznaczony na całą ochronę środowiska w regionie. Co w konsekwencji nie daje możliwości spełnienia wymagań usunięcia materiałów zawierających azbest do końca 2032r.**

W takich przypadkach jedynym rozwiązaniem pozostaje możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych umożliwiających chociażby częściowe dofinansowanie realizacji programu usuwania azbestu.

O możliwości takie należy starać się jak najwcześniej. Każde opóźnienie powoduje zwiększenie liczby odpadów azbestowych do usunięcia w roku następnym. Tym samym narazi to budżety jednostek samorządowych na jeszcze większe obciążenia i ograniczenia ich możliwości do dofinansowania odpowiednich działań.

II. Podstawa opracowania.

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006r. Nr 129, poz. 902 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz. U. z 2007r., Nr 39, poz. 251).
3. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004r., Nr 3, poz 20 ze zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Zdrowotnej z dnia 21 sierpnia 1997r. w sprawie substancji stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia (Dz. U. z 1997r. Nr 105 poz. 671 ze zm. – akt archiwalny).
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674 ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystany azbest (Dz. U. z 2003r., Nr 192, poz. 1876).
7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004r., Nr 71, poz. 649).
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy z dnia 14 października 2005r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005r., Nr 216, poz. 1824).
9. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski przyjęty przez radę Ministrów w dniu 14 maja 2002r.
10. Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Słupckiego z września 2003r.

11. Gminne Plany Gospodarki Odpadami dla: Miasta Słupca, Gminy Słupca, Gminy Strzałkowo, Gminy Ostrowie, Gminy Orchowo, Gminy Powidz, Gminy Łądek, Gminy Zagórów.
12. Dyczka J., „Poradnik stosowania przepisów i procedur dotyczących pozyskania z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych dodatkowych środków finansowych na usuwanie materiałów zawierających azbest.”, Ministerstwo Gospodarki, Departament Przemysłu, Warszawa 2006.
13. Baza wyrobów i odpadów zawierających azbest – www.bazaazbestowa.pl
14. Prawo ochrony środowiska – publikacja elektroniczna (Dom Wydawniczy ABC a Wolters Kluwer business).

III. Cele i zakres opracowania.

Głównym celem tego opracowania jest określenie możliwości i sposobów usunięcia azbestu z terenu Powiatu Słupckiego do roku 2032r.

Zakres opracowania obejmuje warunki realizacji finansowania programu w latach 2008-2011 z perspektywą do roku 2032.

IV. Szacunkowe dane na temat ilości materiałów zawierających azbest dla Powiatu Słupckiego.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż wszystkie zamieszczone w tym rozdziale szacunki są jedynie wartościami wstępnymi, uzyskanymi na podstawie posiadanych danych.

Z informacji uzyskanych od innych jednostek samorządowych realizujących dofinansowanie usuwania azbestu na swoim terenie wynika, iż liczby te znacząco zwiększają się po rozpoczęciu takich działań. Sam program usuwania azbestu staje się wtedy znakomitą kampanią edukacyjno – informacyjną. Jego realizacja przyczynia się także do zwiększenia zaufania społeczeństwa do jednostek administracyjnych. Zmienia to nastawienie wielu osób, które zwlekały z informacją o posiadaniu materiałów zawierających azbest bojąc się o możliwe tego konsekwencje finansowe. Po rozpoczęciu akcji dofinansowań wiele z tych osób zmienia nastawienie i chętnie zgłasza posiadanie materiałów zawierających azbest. Dla wielu inny podmiotów program usuwania azbestu staje się działaniem informacyjnym, edukującym ich o możliwych miejscach występowania azbestu i sposobach z nim postępowania.

Z powyższych przyczyn, po rozpoczęciu akcji dofinansowania usuwania materiałów zawierających azbest, należy się liczyć ze wzrostem szacunkowych danych na temat jego ilości na terenie powiatu i w poszczególnych gminach.

Poniższe informacje zestawione w tabelach i na wykresach przedstawiają dane uzyskane z:

- sprawozdania Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Słupcy (PINB) za 2006 rok, dane te nie zawierają informacji z Gminy Zagórzów i Gminy Orchowó,
 - I - stopień pilności – wymagana wymiana lub naprawa,
 - II - stopień pilności – wymagana ponowna ocena co roku,
 - III – stopień pilności – wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat,
- inwentaryzacji przeprowadzonej przez Miasto Słupca i Gminę Zagórzów za rok 2006,

- danych szacunkowych dla Gminy Orchowo (Gminę Orchowo przyrównano do Gminy Ostrowite z uwagi na podobną powierzchnię i strukturę urbanistyczną).

Z posiadanych informacji wynika, iż ogólna liczba obiektów wymagających prac związanych z usuwaniem materiałów zawierający azbest dla Powiatu Słupeckiego wynosi 7930, a powierzchnia pokryć dachowych wymagających wymiany 1 036 954 m².

Przyjmując średnią wagę 1 m² na 15 kg otrzymujemy 15554,31 Mg (ton) materiałów zawierających azbest.

Tabela: Liczba obiektów budowlanych z materiałami zawierającymi azbest.

Rodzaj budowli	Stopień pilności	Miasto Słupca szt.	Gmina Strzałkowo szt.	Gmina Powidz szt.	Gmina Słupca szt.	Gmina Ostrowite szt.	Gmina Łądek szt.	Gmina Zagórów szt.	Gmina Orchowo szt.	RAZEM szt.
Dane z sprawozdania Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Słupcy za 2006 rok										
Rozbiórka pokrycia na budynkach	I	2								2
Rozbiórka filarów międzyokiennych, azbestowych na budynkach mieszkalnych jednorodzinnych	I	72								72
Budynki produkcyjne	I	2								2
Budynki mieszkalne jednorodzinne	I		98	18	226	331	630	b.d.	b.d.	1303
	II		56	82	78	106	150	b.d.	b.d.	472
	III		19	15	81	84	210	b.d.	b.d.	409
Budynki gospodarcze	I		172	6	350	503	956	b.d.	b.d.	1987
	II		38	62	90	162	220	b.d.	b.d.	572
	III		69	36	111	115	315	b.d.	b.d.	646
Dane z inwentaryzacji przeprowadzonej przez gminy										
Płyty azbestowo – cementowe faliste		59*						1206*		1265
Dane szacunkowe										
Budynki mieszkalne									500**	500
Budynki gospodarcze									700**	700
RAZEM szt.		135	452	219	936	1301	2481	1206	1200	7930

* liczba posesji

** dane szacunkowe, przyrównujące Gminę Orchowo do Gminy Ostrowite (podobna powierzchnia i struktura urbanistyczna)

Tabela: Wielkość powierzchni pokrytej materiałami zawierającymi azbest.

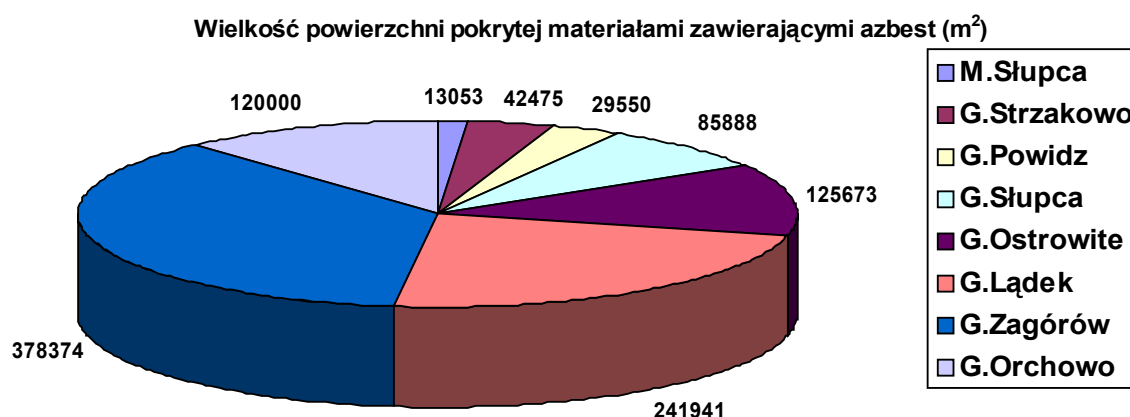
Rodzaj budowli	Miasto Słupca m ²	Gmina Strzałkowo m ²	Gmina Powidz m ²	Gmina Słupca m ²	Gmina Ostrowite m ²	Gmina Łądek m ²	Gmina Zagórów m ²	Gmina Orchowo m ²	RAZEM m ²
Dane z sprawozdania Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Słupcy za 2006 rok									
Budynki mieszkalne jednorodzinne		16495	10596	32208	50269	96776	b.d.	b.d.	206344
Inne budynki gospodarcze		25980	18894	53680	75404	145165	b.d.	b.d.	319123
Budynki letniskowe			60						60
Budynki przemysłowe, produkcyjne, magazynowe	4333								4333
Dane z inwentaryzacji przeprowadzonej przez gminy									
Płyty azbestowo – cementowe faliste	8720*						378374*		387094
Dane szacunkowe									
Budynki mieszkalne jednorodzinne								50000**	50000
Inne budynki gospodarcze								70000**	70000
RAZEM m²	13053	42475	29550	85888	125673	241941	378374	120000	1036954

* liczba dla całej posesji

** dane szacunkowe, przyrównujące Gminę Orchowo do Gminy Ostrowite (podobna powierzchnia i struktura urbanistyczna)

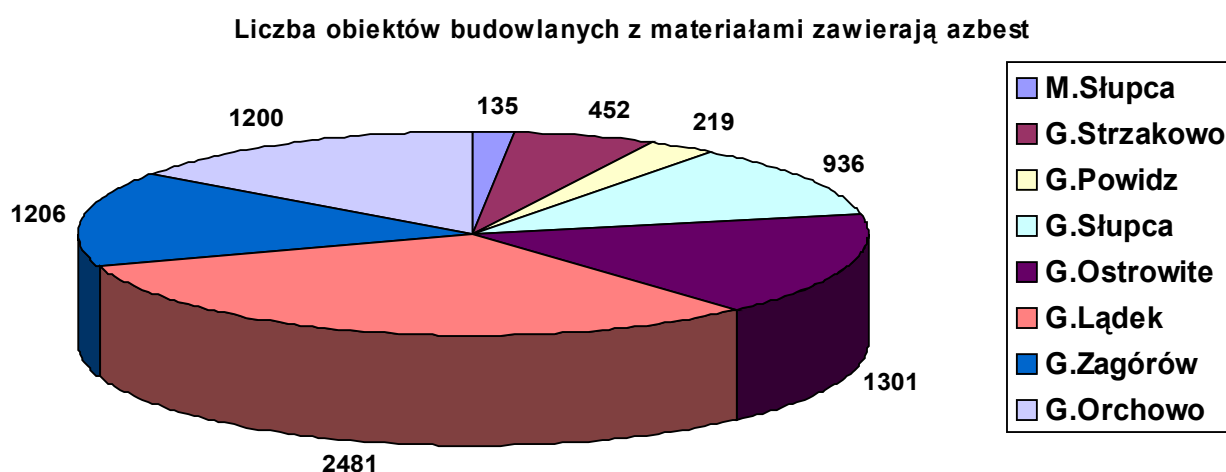
Dokładnie przyglądając się wielkości powierzchni zawierających azbest w poszczególnych gminach okazuje się, że jest ona znacznie zróżnicowana. Może to sugerować, iż są to częściowe dane, które będą jeszcze uzupełniane w kolejnych latach.

Rys. Wykres obrazujący powierzchnię obiektów pokrytych materiałami zawierającymi azbest.

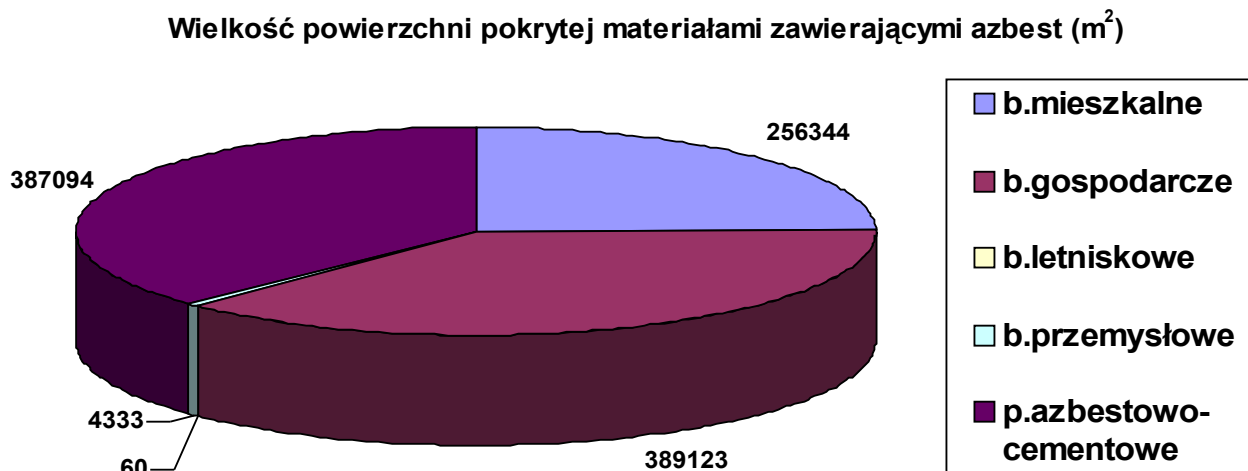
Podobnie w liczbie obiektów budowlanych zawierających materiały zawierające azbest występuje znaczne zróżnicowanie w poszczególnych gminach.

Rys. Wykres obrazujący liczbę obiektów pokrytych materiałami zawierającymi azbest.

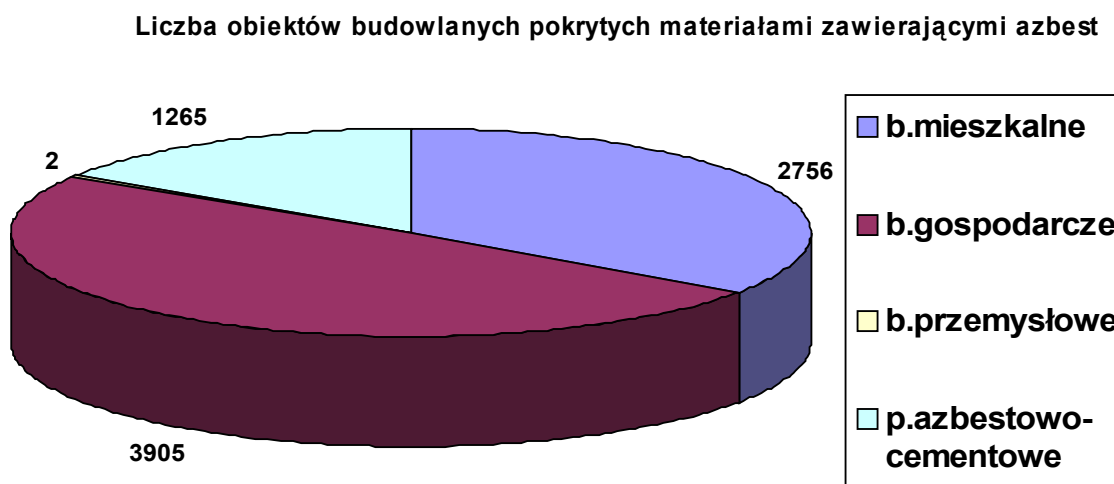
Można uznać, iż dokładniejsze odzwierciedlenie uzyskujemy porównując rodzaj budynków pokrytych materiałami zawierającymi azbest. O ile ich liczba najprawdopodobniej będzie się zmieniać to proporcja pozostanie bez większych zmian. Największą część będą stanowiły budynki gospodarcze, następnie mieszkalne. Pokrycie azbestowo – cementowe należy proporcjonalnie dopisać do pozostałych typów zabudowy, gdyż dotyczy ono całej posesji.

Rys. Wykres obrazujący powierzchnię obiektów pokrytych materiałami zawierającymi azbest według rodzajów zabudowań.

Podobnie rozpatrując liczbę obiektów budowlanych w poszczególnych gminach pod względem rodzaju zabudowań można przyjąć, iż proporcja na wykresie nie będzie się znacznie zmieniać.

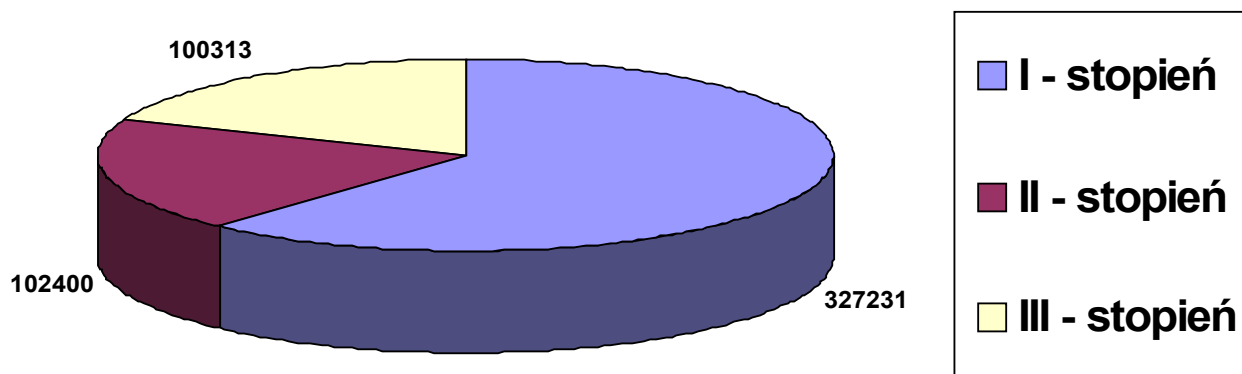
Rys. Wykres obrazujący liczbę obiektów pokrytych materiałami zawierającymi azbest według rodzajów zabudowań.

Szczególnie cenne są informacje pochodzące ze sprawozdania Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Słupcy za 2006 rok, obrazujące proporcje według stanu technicznego. Pozwalają one ocenić jaką część stanowią obiekty o największej pilności prac remontowych i naprawczych. Proporcje te są prawie identyczne zarówno przy ocenie powierzchni jak i liczby obiektów budowlanych pokrytych azbestem.

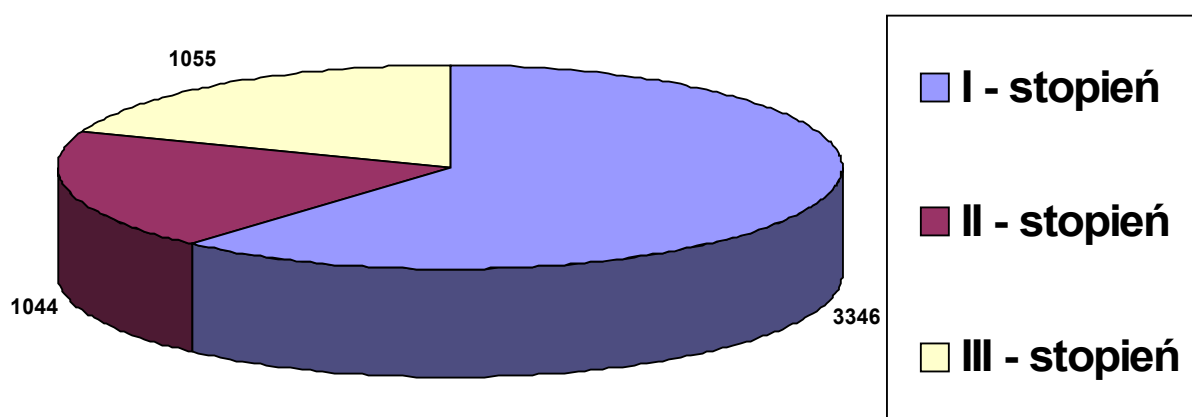
Rys. Wykres obrazujący powierzchnię obiektów pokrytych materiałami zawierającymi azbest z uwzględnieniem ich stanu technicznego.

Powierzchnia obiektów budowlanych dla poszczególnych stopni pilności
(m²)

Rys. Wykres obrazujący liczbę obiektów pokrytych materiałami zawierającymi azbest z uwzględnieniem ich stanu technicznego.

Liczba obiektów budowlanych dla poszczególnych stopni pilności

V. Działania prowadzące do usunięcia materiałów zawierających azbest z tereny Powiatu Słupckiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2032.

1. Inwentaryzacja.

W poprzednim rozdziale wykazano dużą rozbieżność pomiędzy poszczególnymi gminami oraz konieczność opierania się na danych szacunkowych, co do ilości materiałów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupckiego. Nasuwa to wnioski o konieczności kontynuowania inwentaryzacji w/w obiektów.

Prace takie można przeprowadzać na wiele sposobów, m. in.:

- po przez akcję edukacyjno – informacyjną o konieczności wykazywania materiałów zawierających azbest,
- prowadzenie badań ankietowych, np. wśród jednostek samorządowych, sołtysów,
- przeprowadzanie zliczania, z wykorzystaniem pracowników urzędów lub firm zewnętrznych,
- badania szacunkowe.

2. Edukacja i informacja.

Najlepszym programem edukacyjnym i informacyjnym jest rozpoczęcie procedur dofinansowań do usuwania materiałów zawierających azbest.

Program taki przede wszystkim pokazuje, że usuwanie azbestu to nie tylko koszty ale także wymierne korzyści. Zwiększa on świadomość społeczeństwa oraz wynagradza tych, którzy decydują się do niego przystąpić.

Szczególne nacisk na edukację należy położyć w pierwszych latach działania programu. W tym okresie najtrudniej jest zachęcić ewentualnych beneficjentów do podjęcia działań. Dlatego informacja o azbecie i działaniu programu powinna być poruszana jak najczęściej i z wykorzystaniem wszystkich możliwych środków przekazu.

Proponuje się w pierwszym etapie skoncentrować się na problemie szkodliwości azbestu oraz konieczności budowy programu usuwania azbestu. Po zorganizowaniu środków finansowych na realizację programu skupić się na informowaniu o terminie, zakresie oraz możliwości skorzystania z programu. Po zakończeniu, każdego roku czy etapu programu, rzetelnie i szeroko informować o jego przebiegu i osiągnięciach.

Ze względu na dostępne środki przekazu w Powiecie Słupeckim proponuje się wykorzystać:

- lokalną prasę – do publikacji artykułów i informacji o azbeście i programie, wywiady z mieszkańcami, u których znajdują się materiały zawierające azbest, relacje, zdjęcia z akcji usuwania azbestu u przykładowych uczestników programu;
- lokalne radio – audycje o azbeście i programie, wypowiedzi mieszkańców, u których znajdują się materiały zawierające azbest, wypowiedzi uczestników programu usuwania azbestu;
- ulotki, plakaty – informujące o azbeście i realizacji programu usuwania azbestu;
- szkolenia dla pracowników gmin – w każdej gminie powinna być co najmniej jedna osoba mogąca rzetelnie informować mieszkańców o możliwości udziału w programie;
- wykłady, pokazy, szkolenia – dla nauczycieli i w szkołach dla młodzieży i dzieci o azbeście i realizacji programu usuwania azbestu;
- współpracy z fundacjami i stowarzyszeniami wspierającymi usuwanie azbestu.

3. Usuwanie materiałów zawierających azbest.

3.1. Gospodarstwa i zabudowa jednorodzinna.

Opracowując „*Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupckiego*” skupiono się przede wszystkim na osobach fizycznych. Osoby te są narażone na największe koszty, z powodu powszechności występowania materiałów zawierający azbest w budownictwie, zwłaszcza na terenach wiejskich. Najczęściej spotykane są w postaci pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo – cementowych, popularnie zwanych eternitami. Osoby fizyczne mają bardzo

ograniczone możliwości starania się o dofinansowanie wykonywanych przez nich prac budowlanych z różnego rodzaju funduszy.

Dlatego dofinansowanie w pierwszej kolejności powinno być skierowane właśnie do gospodarstw domowych.

Jako czynnik zachęty dofinansowanie powinno być wyższe w pierwszych latach realizacji projektu – 2008-2011:

- proponuje się na poziomie 100% – 70%.

Dofinansowanie w kolejnych latach 2012-2032 powinno być stopniowo obniżane. Powinno dać możliwość odczucia, iż osoby, które zgłoszą się jako pierwsze mogą zyskać najwięcej, a w kolejnych latach zysk z przystąpienia do niego będzie coraz mniejszy.

- proponuje się na poziomie 70%-30%.

Dofinansowanie można także rozgranaczyć w zależności od wielkości inwestycji. Większe dla małych przedsięwzięć, a mniejsze dla dużych.

Zgodnie z posiadanymi danymi na terenie Powiatu Słupckiego znajduje się 1 036 954 m² pokryć dachowych z materiałami zawierającymi azbest.

Chociaż jak zaznaczono wyżej nie są to pełne dane, to całkowicie wystarczają do zainicjowania i wytyczenia kierunków działań na najbliższe lata dla „*Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupckiego.*”

Według cen deklarowanych przez różne firmy koszt usunięcia i utylizacji 1 m² pokrycia dachowego zawierającego azbest w 2007r., kształtował się na poziomie około 18,00 zł (brutto).

Po przeliczeniu (1036954 x 18 = 18 665 172,00 zł.) daje to nam szacowany koszt usunięcia zinwentaryzowanych materiałów zawierających azbest z terenu Powiatu Słupckiego równy 18 665 172,00 zł (brutto).

Materiały zawierające azbest należy usunąć do końca 2032. Licząc od stycznia 2008 roku zostały nam 24 lata.

Daje to 43 206,42 m² ($1036954/24 = 43206,42$ m²) pokryć dachowych zawierających azbest do usunięcia w ciągu roku.

Przy założonych kosztach (18,00 zł brutto/1 m²) daje to wartość 777 715,56 zł rocznie (brutto).

Jest to wartość, która nawet przy tylko częściowym dofinansowaniu, znacznie przekracza możliwości całego budżetu na wszystkie działania z zakresu ochrony środowiska dla Starostwa Powiatowego w Słupcy.

Należy się liczyć z tym, iż podane wartości w następnych latach mogą znacząco wzrosnąć. Przyczyną będzie aktualizacja inwentaryzacji obiektów budowlanych zawierających azbest, jak i rosnące ceny. Do tego jakakolwiek zwłoka w realizacji projektu, będzie tylko przyczyną wzrostu ilości materiałów do utylizacji w następnych latach, a tym samym i niezbędnych do poniesienia kosztów.

Dlatego przy realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupckiego” niezbędne jest połączenie sił Powiatowych i Gminnych Funduszy Ochrony Środowiska oraz pozyskanie środków z funduszy zewnętrznych.

Pozyskanie środków z funduszy zewnętrznych powinno stanowić główny element programu, przynajmniej w pierwszych latach jego funkcjonowania, ponieważ w tym okresie, w celu rozwinięcia programu, dofinansowanie do usuwania i utylizacji materiałów zawierających azbest powinno być największe.

3.2. Obiekty użytku publicznego.

Obiekty użyteczności publicznej powinny podlegać dalszej inwentaryzacji pod względem materiałów zawierających azbest.

Wymiana i usuwanie materiałów zawierających azbest będzie się odbywać w ramach prowadzonych prac remontowych i budowlanych.

3.3. Kanalizacja, wodociągi, drogi.

Infrastruktura wodociągów, kanalizacji i dróg powinna podlegać dalszej inwentaryzacji pod względem materiałów zawierających azbest.

Wymiana i usuwanie materiałów zawierających azbest będzie się odbywać w ramach prowadzonych prac remontowych i budowlanych.

3.4. Obiekty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Punkt ten dotyczy wszystkich obiektów wykorzystywanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. W głównej mierze są to obiekty produkcyjne, przemysłowe, handlowe i magazynowe, biura.

Potrzebna jest dalsza inwentaryzacja w/w obiektów.

Wymiana i usuwanie materiałów zawierających azbest będzie się odbywać w ramach prowadzonych prac remontowych i budowlanych.

4. Składowanie.

Jako ewentualne miejsca utylizacji materiałów zawierających azbest proponuje się dwa najbliższe składowiska przyjmujące tego typu odpady:

- Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., 62-510 Konin, ul. Sulańska 11,
- składowisko odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne Pasięka gm. Trzemeszno, zarządzane przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "IZOPOL" S.A. Trzemeszno ul. Gnieźnieńska 4.

Jak wspomniano wcześniej azbest nie jest szkodliwy gdy nie dochodzi do jego pylenia. Nie wykazano także szkodliwości materiałów zawierających azbest gdy następuje ich przepłukiwanie przez wody opadowe czy gruntowe. Aby zabezpieczyć niekorzystne działanie azbestu wystarczy przykryć go kilkudziesięcioma centymetrami ziemi.

Wobec powyższego po rozwinięciu akcji usuwania materiałów zawierających azbest należałoby rozważyć możliwość budowy lokalnego składowiska materiałów zawierających azbest. Składowisko takie funkcjonowałoby tylko na potrzeby

lokalnego rynku. Budowa takiego składowiska przy dużej liczbie usuwanych materiałów zawierających azbest mogłaby znacząco obniżyć koszty transportu i składowania.

5. Źródła finansowania.

Koszty zabezpieczenia i w dalszej kolejności usuwania wyrobów zawierających azbest ciążyą na właścicielu nieruchomości, na terenie której się znajdują. Właściciel, zarządca lub użytkownik miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest, przesyła do organu administracji lokalnej (prezydenta miasta, wójta, burmistrza, wojewody) inwentaryzację zastosowanych wyrobów azbestowych i corocznie ją aktualizuje w terminie do 31 stycznia każdego roku. Składanie tej informacji umożliwia i ułatwia uzyskanie przez przedsiębiorców, samorządy, osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami oraz wspólnoty mieszkaniowe dofinansowania i kredytów dla przeprowadzenia tych prac.

Proponowane źródła finansowania:

- Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Gminne Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowisk i Gospodarki Wodnej,
- Budżety Gmin i Powiatu,
- Środki Unijne,
- Banki,
- Fundacje i Stowarzyszenia.

6. Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupskiego”.

Lp.	Działanie	Okres realizacji	Jednostki
-----	-----------	------------------	-----------

			koordynujące
1.	Aktualizacja i inwentaryzacja podmiotów i ilości wyrobów zawierających azbest	Cały okres realizacji programu	Starostwo Powiatowe, Gminy, PINB w Słupcy
2.	Działalność informacyjno-edukacyjna	Cały okres realizacji programu	Starostwo Powiatowe, Gminy, Fundacje, Stowarzyszenia
3.	Opracowanie procedur postępowania przy realizacji Programu	2007-2008	Starostwo Powiatowe, Gminy
4.	Pozyskanie funduszy na realizację Programu	2007-2008 i później cyklicznie przez cały okres realizacji programu	Starostwo Powiatowe, Gminy
5.	Realizacja Programu	2008 -2032	Starostwo Powiatowe, Gminy
6.	Przedstawienie sprawozdania z realizacji Programu	Raz do roku	Starostwo Powiatowe, Gminy
7.	Gruntowna ocena i aktualizacja Programu	Co 4 lata	Starostwo Powiatowe, Gminy

VI. Podsumowanie i główne cele.

1. Inwentaryzacja materiałów zawierających azbest na terenie powiatu – lata 2008-2011.
2. Akcja edukacyjno - informacyjna – kontynuowana przez cały okres trwania programu.
3. Refundacja usuwania i utylizacji materiałów zawierających azbestu na terenie Powiatu Słupckiego, w latach 2008-2011.
4. Na koniec każdego roku lub etapu programu dokonać jego podsumowania i wytyczyć sposób postępowania w roku kolejnym.
5. Na koniec 2011 roku dokonać gruntownej oceny programu i wytyczyć sposób jego kontynuacji i finansowania na następny okres.